

Dr hab. n med. i n o zdrowiu

Kłodzko 05.10.2024

Sylwia Krzemińska, Prof. WSM

Wydział Nauk o Zdrowiu

Wyższa Szkoła Medyczna w Kłodzku

**Recenzja rozprawy na stopień doktora
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu
mgr Jagody Teresy Marcinkiewicz**

pt.:” Ocena satysfakcji z opieki okołoporodowej wśród kobiet po porodzie fizjologicznym z wykorzystaniem polskiej wersji kwestionariusza NEMOQC”

Satysfakcja kobiety z opieki okołoporodowej odnosi się do stopnia, w jakim doświadczenia podczas ciąży, porodu i okresu poporodowego spełniają jej oczekiwania i potrzeby fizyczne związane z udzielanymi świadczeniami zdrowotnymi, jak i potrzeby emocjonalne. Jest to subiektywna ocena jakości otrzymanej opieki, która wiąże się z interakcją z personelem medycznym, warunkami w placówkach opieki zdrowotnej oraz wsparciem emocjonalnym i psychologicznym jakiego kobieta doświadczyła. Satysfakcja pacjentki jest kluczowym wskaźnikiem jakości opieki zdrowotnej i wpływa na ogólne zdrowie i dobrostan matki oraz dziecka.

Główne czynniki mające wpływ na satysfakcję pacjentki z opieki okołoporodowej to, wg różnych autorów: komunikacja z personelem medycznym, profesjonalizm i kompetencje personelu, zaangażowanie pacjentki w proces decyzyjny, warunki panujące w placówce, wsparcie emocjonalne i psychologiczne doświadczane od personelu, dostępność usług psychologicznych w przypadku potrzeby, ciągłość opieki, edukacja i przygotowanie do porodu, bezpieczeństwo i skuteczność opieki medycznej oraz dostępność i organizacja opieki zdrowotnej.

Informacje zwrotne od pacjentek pomagają placówkom medycznym w identyfikacji obszarów wymagających poprawy. Pozytywne doświadczenia zwiększają zaufanie pacjentek do

systemu opieki zdrowotnej i personelu medycznego dlatego kluczowe jest, aby system opieki zdrowotnej dążył do zapewnienia jak najwyższej jakości opieki, która jest kompleksowa, zorientowana na pacjentkę, z poszanowaniem jej autonomii i potrzeb, oraz wspierająca zarówno aspekty fizyczne, jak i emocjonalnie. Należy dodać, że w Polsce jak dotąd brakuje narzędzi specyficznych przeznaczonych dla oceny satysfakcji wśród rodzących i położnic. W związku z powyższym istotnym wydaje się stworzenie lub zaadoptowanie narzędzia, które będzie przeznaczone do oceny poziomu satysfakcji szczególnie dla kobiet w okresie opieki okołoporodowej. Jednym z takich narzędzi jest kwestionariusz NEMOQC. Adaptacja tego narzędzia do warunków polskich pozwoli na uzyskanie bardziej precyzyjnych i dostosowanych kulturowo danych dotyczących satysfakcji pacjentek. Dzięki temu możliwe będzie lepsze zrozumienie ich potrzeb i oczekiwań, co w konsekwencji przyczyni się do podniesienia jakości świadczonych usług okołoporodowych.

W związku z tym, biorąc pod uwagę przedstawione dane, problematykę badawczą zaprezentowaną w pracy doktorskiej pt. „Ocena satysfakcji z opieki okołoporodowej wśród kobiet po porodzie fizjologicznym z wykorzystaniem polskiej wersji kwestionariusza NEMOQC” Pani mgr Jagody Teresy Marcinkiewicz uważam za aktualny temat ujęty w interesujący sposób.

Formalna ocena pracy

Przedstawiona do recenzji praca na stopień doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu ma układ typowy dla tego typu rozpraw. Struktura pracy jest przejrzysta i logiczna, została zachowana właściwa proporcja poszczególnych części. Pracę stanowi manuskrypt o łącznej objętości 137 stron wraz z piśmiennictwem, streszczeniem w języku polskim i angielskim, spisem tabel, rycin oraz załącznikami. Praca składa się z 2 części: teoretycznej i części badawczej. Część teoretyczna pracy zawiera 37 stron (po wyłączeniu strony tytułowej, podziękowań oraz spisu skrótów i treści) i stanowi wprowadzenie w problematykę badań własnych. Doktorantka przedstawiła podstawy teoretyczne opieki okołoporodowej, definicję, modele, standardy i wytyczne opisujące opiekę okołoporodową w Polsce i na świecie. W kolejnym rozdziale Doktorantka opisała zagadnienia związane z satysfakcją z opieki okołoporodowej, czynniki wpływające na satysfakcję oraz jej znaczenia dla zdrowia matki i dziecka, a także narzędzia oceny satysfakcji z opieki okołoporodowej.

Przedstawiła również przegląd badań nad satysfakcją z opieki okołoporodowej. Kolejne rozdziały pracy wiążą się z uzasadnieniem podjętych badań, wskazaniem celu ogólnego i celów szczegółowych badań, zastosowanych metod i narzędzi oraz prezentację badań własnych.

Rozprawę doktorską uzupełnia 37 tabel oraz 9 wykresów stanowiących uszczegółowione wyniki badań autorskich.

Zawarty w rozprawie spis piśmiennictwa zawiera 106 pozycji literatury krajowej i światowej. Wszystkie pozycje dobrane są prawidłowo do tematyki pracy i zacytowane są w sposób prawidłowy w treści pracy. Praca edytorsko jest staranna, czytelna, ilustrowana wieloma tabelami, choć można w niej spotkać tzw. literówki, nie mają one jednak wpływu na merytoryczną poprawność pracy. Poszczególne części są spójne i zgodne z ich tytułami, a treść pracy zgodna jest z tytułem dysertacji.

Merytoryczna ocena pracy

We wstępie Doktorantka szczegółowo przedstawiła teoretyczne aspekty pracy oraz założenia metodologiczne prezentowanych badań. Celem niniejszej rozprawy była ocena satysfakcji z opieki okołoporodowej wśród kobiet po porodzie fizjologicznym z wykorzystaniem specyficznego narzędzia badawczego jakim jest skala NEMOQC.

W badaniu wzięło udział 120 kobiet w przedziale wiekowym 24-50 lat (średnia wieku 32,62 lata) przyjętych do porodu w Szpitalu Specjalistycznym im. Falkiewicza we Wrocławiu spełniających kryteria włączenia i wyłączenia z badania. Dobór standaryzowanych narzędzi jest odpowiedni do celów badania, a wykorzystane kwestionariusze spełniają kryteria psychometryczne. Są to narzędzia stosowane w badaniach podawanych w literaturze i zalecane przez towarzystwa naukowe: NSNS (Newcastle Satisfaction with Nursing Scale) do oceny satysfakcji pacjentek z opieki pielęgniarskiej, WHOQOL-BREF (World Health Organization Quality of Life - BREF) do oceny jakości życia związanej ze zdrowiem w dziedzinie fizycznej, psychologicznej, społecznej i środowiskowej, NEMOQC (New Mother Quality of Care Questionnaire) do kompleksowej oceny jakości opieki okołoporodowej oraz ankieta własna dotycząca danych społeczno-demograficznych.

Wyniki stanowią bardzo wartościową i obszerną część pracy. Doktorantka przedstawiła charakterystykę społeczno-demograficzną badanej grupy. Dodatkowo pogrupowała wyniki badań w podrozdziałach, starając się odnieść do ustalonych celów szczegółowych i hipotez. Zastosowanie podrozdziałów ułatwia szczegółową analizę dużej ilości danych. Uzyskane wyniki wskazują że: satysfakcja z opieki okołoporodowej wśród kobiet po porodzie fizjologicznym jest różnorodna i wymaga dalszej, bardziej wnikliwej analizy. Ale wpływ na nią mają doświadczenia z wcześniejszych porodów, poczucie stresu i lęku związanego z okresem okołoporodowym oraz stanem poporodowym matki i noworodka. Opieka partnera i/lub rodziny ma pozytywny wpływ na satysfakcję z opieki okołoporodowej, co podkreśla znaczenie uwzględniania rodzinnych i społecznych sieci wsparcia w planowaniu opieki. Wykształcenie pacjentek ma znaczenie wobec oczekiwań opieki, co podkreśla potrzebę edukacji pacjentek na temat procedur i standardów opieki. Jakość życia kobiet ma związek z opinią na temat opieki okołoporodowej: aspekt somatyczny jest negatywnie skorelowany z opinią na temat opieki pielęgniarskiej; aspekt psychologiczny jest powiązany dodatnio z oceną opieki przed porodem; aspekt socjalny jest powiązany z oceną pobytu na oddziale; natomiast aspekt środowiskowy jest powiązany z większością zmiennych opisujących opinie na temat opieki okołoporodowej. Badania wskazały, że istnieje potrzeba ulepszenia programów edukacji przedporodowej, aby skuteczniej spełniały oczekiwania i potrzeby przyszłych matek.

Kolejną częścią pracy jest dyskusja, w której Doktorantka omówiła wyniki badań odnosząc je do danych z piśmiennictwa. Dyskusja napisana jest w sposób interesujący i porusza najważniejsze problemy wynikające z badań. Przedstawiona dyskusja świadczy o dużej znajomości zagadnienia.

Doktorantka po przeprowadzeniu szczegółowej analizy materiału wyciągnęła 8 wniosków końcowych. Wnioski są dobrze skonstruowane i odnoszą się do wcześniej założonych celów szczegółowych pracy.

W pracy przedstawione są również ograniczenia metodologiczne pracy, z którymi jak najbardziej się zgadzam. W dalszych badaniach wskazane byłoby poszerzenie grupy badawczej, aby możliwe było uogólnienie wyników na całą populację.

Jednym z celów było przetłumaczenie oraz walidacja narzędzia NEMOQC. Dla dalszego doskonalenia walidacji narzędzia NEMOQC w praktyce, można by rozważyć: przeprowadzenie bardziej szczegółowej analizy walidacyjnej, w tym walidacji konstruktu

oraz kryterialnej, co zwiększyłoby wartość naukową badań oraz testowanie narzędzia w szerszym kontekście demograficznym, aby sprawdzić jego uniwersalność w odniesieniu do różnych grup pacjentek. To pomoże upewnić się, że narzędzie jest adekwatne dla wszystkich populacji, które obejmuje badanie. Podsumowując, narzędzie NEMOQC zostało prawidłowo zaadaptowane i zastosowane, jednak jego walidacja psychometryczna mogłaby być rozwinięta, co zwiększyłoby wiarygodność i rzetelność wyników rozprawy.

Podsumowanie

Na podstawie przedstawionej pracy doktorskiej wysoko oceniam przygotowanie teoretyczne Doktorantki, zaproponowany projekt badawczy jest interesujący, a sama dysertacja napisana jest w sposób merytoryczny. Podsumowując stwierdzam, że przedstawiona mi do oceny praca doktorska **mgr Jagody Teresy Marcinkiewicz** jest wartościową pracą naukową i posiada duży potencjał badawczy, stanowiący podstawę do kontynuowania dalszych badań w tym kierunku, a Doktorantka wykazała się wiedzą w zakresie nauk o zdrowiu.

Rozprawa doktorska Pani **mgr Jagody Teresy Marcinkiewicz pt.:” Ocena satysfakcji z opieki okołoporodowej wśród kobiet po porodzie fizjologicznym z wykorzystaniem polskiej wersji kwestionariusza NEMOQC”** spełnia warunki określone w art.13 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 nr 65 poz.595). Na tej podstawie przedstawiam Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu wniosek o dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dr hab. n. med. i n. o zdr.

Sylwia Krzemińska, Prof. WSM